

La tercera onada, vista des dels hospitals: «No s'ha après d'alguns errors»

Els sanitaris de centres hospitalaris i CAP insisteixen en la sobrecàrrega de feina i demanen més recursos a Salut

Un professional i un pacient en una UCI | Martí Albesa

Gairebé un any després que la Covid-19 aterrés a Catalunya, ja s'han superat dues onades de la pandèmia i ara el país afronta la tercera. Les dades no són bones. Més de 4.000 nous contagis al dia, més de 2.500 ingressats als hospitals -mig miler dels quals a les UCI- i una taxa de transmissió d'1,35 ho evidencien. El Govern ha prorrogat les restriccions de mobilitat i el personal sanitari alerta que la tercera onada arriba en un moment complicat. "Encara no s'han buidat les UCI", explica a **NacióDigital** la Gemma, que és metgessa a la UCI de l'Hospital Germans Trias i Pujol de Badalona.

La Gemma i tots els altres testimonis que apareixen en aquest article han preferit ser presentats amb un nom fictici. "Tots sabem que amb les restriccions aplicades durant les festes, després de Nadal estaríem així", explica la metgessa de Can Ruti. A l'hospital ja van obrir una unitat d'UCI Covid la setmana passada, que estava tancada des del final de la primera onada.

Una de les altres conseqüències de la tercera onada és la desprogramació de l'activitat assistencial, que Salut contempla a partir dels 400 o 450 ingressos a les UCI. El departament. "S'ha començat a desprogramar per tenir disponibilitat de professionals per atendre

pacients més crítics", ha justificat Vergés aquesta setmana, assegurant que les cancel·lacions sempre obeeixen a criteris clínics. "Estem començant a tancar quiròfans", diu la Gemma. "Per ara no hem alterat el programa assistencial, però preveiem fer-ho d'aquí a pocs dies en funció de com avanci l'epidèmia", explica la Carla, metgessa de l'Hospital Clínic.

[noticiadiari]2/214302[/noticiadiari]

"No volem deixar de fer activitat assistencial perquè hi ha malalts que ja han patit molt en les anteriors onades, però si continuen arribant pacients a l'UCI serà difícil d'aconseguir", diu. La Covid-19 no és l'única causa per desprogramar activitat assistencial i la Carla assenyala la "manca estructural" de personal com una altra raó. "Som el mateix personal atenent més malalts", resumeix la Gemma des de Can Ruti. Les queixes contrasten amb el balanç que el Govern ha fet de l'actual legislatura. En matèria sanitària, l'executiu destaca que els pressupostos del 2020 incorporen la segona inversió en salut més alta de la història i també que s'han cobert 250 places per reduir la "sobrecàrrega" dels professionals.

Les crítiques arriben de diversos hospitals de Catalunya, com el d'Olot. La Montse és infermera a l'àrea dedicada a Covid-19 i explica que les queixes per falta de personal continuen. "El problema és que les persones ingressades a planta són molt dependents i no tenim monitors de control. Això fa que n'hàgim d'estar constantment pendents", explica. El volum de feina també ha obligat a desprogramar activitat assistencial a Olot. "Sembla que no s'ha après d'alguns errors", lamenta la Montse.

Reforç i canvis a Vall d'Hebron

Els professionals de la UCI de l'Hospital de la Vall d'Hebron, en canvi expliquen que la seva unitat sí que s'ha reforçat. A la principal unitat de crítics de l'Estat, el degoteig de malalts de Covid crítics és constant. Les dues UCI dedicades a pacients Covid estan plenes i l'hospital n'ha hagut de convertir una altra pensada per a semicrítics. "Ens diuen que encara caldrà repensar més espais", diu el Jaume, un dels infermers. "Estem plens. Si es buida un llit, s'omple de seguida", explica l'Estefania, infermera de la mateixa unitat. "Per tenir un funcionament òptim podríem ser més personal però no he notat dèficit de recursos humans", assegura, alhora que destaca que el nou personal de l'UCI està "més preparat" que en les anteriors onades. "A l'inici de l'epidèmia feien venir personal no especialitzat", confirma el Jaume.

Una d'elles és la Laura, que durant la primera onada va aterrar a l'UCI després de molt temps de no treballar-hi. "Els primers dies em vaig trobar portant cinc pacients a l'hora, sense saber com funcionava el sistema informàtic i sense estar familiaritzada amb algun tipus de material. Vaig fer el que vaig poder", recorda. El Jordi és metge especialista a l'Hospital de Sant Pau i en les dues anteriors onades també ha hagut de deixar de banda la seva feina habitual per centrar-se en pacients crítics de coronavirus. "Em vaig sentir com una espècie de recluta", explica. El Jordi explica que està a l'espera que l'hospital li digui si ha de canviar d'unitat i insisteix que aquests trasllats provoquen que les llistes d'espera s'allarguin, s'ajornin visites, s'atenguin menys malalts i es desprogramin cirurgies. Per no parlar de l'impacte personal. "El canvi genera estrès professional i personal. Al final tens una barreja d'imptència, ràbia i desengany", explica.

Professionals cansats... però resistint

El Jordi no és l'únic que s'expressa així a l'hora de descriure els últims mesos. Un estudi liderat per investigadors de l'Institut Hospital del Mar d'Investigacions Mèdiques (IMIM) assenyala que gairebé la meitat dels professionals sanitaris a l'estat espanyol té un alt risc de patir un trastorn mental després de la primera onada del coronavirus. A més, un 14,5% el pateix de forma discapacitant, és a dir, amb repercussions clares en la vida professional i personal.

A tots els hospitals on treballen els sanitaris consultats per **NacióDigital** s'han habilitat serveis específics de psicologia per atendre les necessitats dels professionals. "Pot haver-hi situacions d'estrès o angoixa puntual però jo veig que la gent està resistint molt bé", assegura la Carla des del

Clínic. Des de Can Ruti, en canvi, la Gemma reconeix sentir-se "esgotada". "La feina t'agrada però en la situació actual et genera molt desgast mental", explica. "La gent està molt cansada i cremada. Hi ha companys que semblen una torre d'electricitat perquè quan t'hi acostes salten espurnes", relata la Montse, que treballa a l'Hospital d'Olot.

[noticiadiari]2/214175[/noticiadiari]

Des de l'Hospital de Sant Pau, el Jordi assegura que a l'ambient hi pesa una sensació de "frustració". "S'haurien hagut de fer mesures restrictives i precoces i no s'ha fet per una raó merament econòmica", critica. La Maite és infermera del Consorci Sanitari del Garraf i l'Alt Penedès i també assenyala alguns elements que contribueixen a la frustració: "Continuem tenint els mateixos recursos de sempre, no hi ha hagut ampliació de plantilla, ni nous espais fixos per acollir més pressió assistencial. Tenim la sensació que Salut improvisa", valora.

L'Estefania, infermera de la Vall d'Hebron, assenyala la capacitat de resistència dels sanitaris com a clau per afrontar la tercera onada. "Quan creues la porta de l'hospital, pots estar enfadat amb el sistema però el que està estirat al llit no en té cap. Sempre cal intentar canviar de xip i ho donarem tot fins que no puguem més? i sempre podem una mica més", diu.

Queixes de l'atenció primària

El cansament no només es nota als hospitals, sinó també als CAP. Els centres d'atenció primària han augmentat l'activitat global, relacionada amb la Covid-19 i altres patologies, entre un 10% i un 25% en una setmana, segons dades de la Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària (CAMFiC). La presidenta del Fòrum Català d'Atenció Primària, Meritxell Sánchez Amat, parla d'una situació generalitzada de repunt de casos, manca de personal i activitat assistencial suspesa que no s'ha reprogramat des de l'inici de la pandèmia.

Salut va sortir al pas de les crítiques de l'atenció primària amb l'anunci d'un pla d'inversió de 300 milions. Segons les últimes dades disponibles, des del març fins a l'octubre s'han incorporat 2.089 professionals de manera temporal i 1.169 més de manera estructural. Els professionals, però, reclamen més mans i esperen que el Govern faci efectiu aviat el pla per ampliar 60 ambulatoris catalans amb espais supletoris.

"Que augmenti la feina sempre és un problema perquè la Primària està tensionada per naturalesa", diu el Tomàs, del CAP Gòtic de Barcelona, que està pendent de trasllat des del 2008 i ara fa activitat assistencial en una carpa provisional per manca d'espai a l'ambulatori. Sense sortir de Ciutat Vella, la situació actual preocupa molt als sanitaris del CAP Raval Nord. "Venim de molt de temps de no poder atendre la gent com cal i fer seguiment de la gent gran i els pacients crònics? i això va a més", diu la Susana, metgessa de família. Igual que el CAP del Gòtic, el del Raval Nord està pendent de trasllat, en aquest cas amb destí assignat a la Capella de la Misericòrdia, i la Susana assenyala el "desgast" que això comporta. "Tenim problemes amb les infraestructures i, a més, no tenim prou personal per atendre-ho tot", es queixa.

[noticiadiari]2/213538[/noticiadiari]

La Marta és doctora en un altre CAP de la capital, on denuncia que no s'han cobert les baixes mèdiques de personal. "Ja fa molts mesos que ens veiem obligats a endarrerir l'atenció a altres patologies. Processos diagnòstics de tres o quatre setmanes ara triguen tres o quatre mesos", lamenta. Igual que els seus companys dels hospitals, la Marta també assenyala els riscos per a la salut mental derivats de la feina. "A mi la situació actual no em deixa dormir. Abans això em passava un dia puntual però ara em passa tres o quatre cops setmana", relata.

Des del CAP de Sant Celoni, la Irma assenyala que la saturació emocional es "palpa" a l'ambient, a causa de la "sobrecàrrega" de feina i l'estrès. "El que més ens preocupa és no poder atendre bé els nostres pacients", afirma. L'Eugeni, que és metge a un CAP de Reus, relata una situació similar. "Anem curts de personal i tenim massa càrrega burocràtica" defensa. Al seu CAP, hi ha activitat assistencial que no s'ha recuperat des de l'inici de l'epidèmia. "El que no és urgent,

molts cops no es fa", resumeix. Tot i això assegura que ell i els seus companys tenen agendes amb 50 visites diàries, que qualifica d'"inassumibles". "Jo estic fort però veig companys al meu voltant que estan molt al límit", assegura.

"Jo estic molt cansada i tinc angoixa. M'agrada la meva feina però ara em satura", diu la Sara, infermera en un CAP d'Osona. "Em frustro molt quan veig que hi ha gent que no té en compte les restriccions i que caldria tancar-ho tot però aleshores l'economia s'enfonsaria", conclou.